

- використання викладачем активних методів навчання;
 - участь студентів із результатами самостійної роботи в олімпіадах, конкурсах та ін.;
 - використання викладачем мотивуючих чинників контролю результатів самостійної роботи студентів;
 - особистість викладача;
 - індивідуалізація самостійної роботи студентів.
- Самостійна робота повинна стати основою освітнього процесу, чинником формування професійно значущих компетенцій.

УДК 378.147.88

М. С. Софронова, канд. фіз.-мат. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Л. О. Пархоменко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ ГУРТКИ ЯК ОДНА З ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Науково-дослідна робота студентів (далі НДРС) є невід'ємною складовою наукової діяльності університету і першим етапом у підготовці наукових кадрів. Вона є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки фахівців із вищою освітою, розширення загального та професійного світогляду.

Організація науково-дослідної роботи студентів має поєднувати провідну роль науково-педагогічних співробітників ХДУХТ у плануванні та методичному керівництві НДРС, із максимальною самостійністю студентів у процесі безпосереднього проведення наукових досліджень, підготовці масових заходів у галузі НДРС (Днів науки, конференцій, конкурсів, олімпіад, виставок тощо), в інформаційно-просвітницькій роботі.

Студентський науковий гурток є однією з форм НДРС та найчастіше використовується в роботі зі студентами молодших курсів. Члени наукового (предметного) гуртка готують доповіді і реферати. Згодом їх заслуховують на засіданнях гуртка чи науковій конференції. Доречно заздалегідь ознайомити студентів із методами і способами наукового дослідження, із засобами збору матеріалу, роботою над літературою, користування науковим апаратом, також ознайомити студентів з науковими напрямками викладачів кафедри, щоб студенти знали, до кого можна звернутися для більш детальної консультації з деяких питань.

Членами гуртка можуть бути студенти групи, курсу, факультету, всього навчального закладу. Останній варіант найчастіше стосується гуртків, які вивчають проблеми суспільних і гуманітарних наук, тому що в технічних і природничих гуртках наукові дослідження студента п'ятого курсу будуть малозрозумілі студентам першого, що спричинить втрату інтересу до гуртка.

Основна мета студентського наукового гуртка:

- сприяння підвищенню рівня наукової підготовки студентів;
- формування у студентів інтересу й потреби до наукової творчості;

- розвиток творчого мислення, наукової самостійності, підвищення внутрішньої організованості, свідомого відношення до навчання, поглиблення й закріплення отриманих у процесі навчання знань;

- забезпечення активної участі студентів у проведенні наукових конференцій, конкурсів на кращу наукову працю, наукових семінарів;

- допомога студентам в оволодінні методикою й навичками проведення самостійних наукових досліджень і розробки наукових проблем;

- розвиток творчого мислення, наукової самостійності, підвищення внутрішньої організованості, свідомого відношення до навчання, поглиблення й закріплення отриманих у процесі навчання знань;

- обмін досвідом організації й проведення наукової роботи серед членів студентських наукових гуртків;

- сприяння поглибленому вивченню навчального матеріалу;

- підготовка із числа найбільш здібних, активних і встигаючих студентів резерву наукових і науково-педагогічних кадрів;

- виявлення найбільш обдарованих і талановитих студентів, використання їх творчого й інтелектуального потенціалу для вирішення актуальних завдань, підвищення ефективності освітнього процесу.

Отже, для успішного функціонування і результативної діяльності студентських наукових гуртків необхідне дотримання таких основних організаційних принципів: доцільність, добровільність, плановість, реальність тематики, різноманітність методів роботи, стабільність складу, врахування інтересів і можливостей студентів, висока наукова кваліфікація і зацікавленість викладача, формування традицій у роботі, стимулювання, високий ідейно-теоретичний рівень.

Якщо об'єктом наукового дослідження є проблема, якою займається науковий керівник, то формується проблемний гурток. Діяльність студентів має багато спільного із роботою в предметних

гуртках. Проблемний гурток може об'єднувати студентів різних курсів і факультетів ВНЗ та дає можливість дослідження обраної теми значно глибше і різнобічніше.

Таким чином, діяльність студентських наукових гуртків сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх спеціалістів, ознайомленню студентів зі станом розроблення наукових проблем у різних галузях науки, техніки, культури, формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, прищепленню студентам навичок ведення наукових дискусій тощо.

УДК 372.8:371.72

Б.О. Старостенко, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

В.Г. Горбань, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА І САНІТАРІЯ»

На сьогоднішній день питання удосконалення навчання у відповідності з рівнем соціально-економічного розвитку та досягненнями науки постійно знаходяться у полі зору вчених.

Приєднання України до Болонської конвенції передбачає перебудову структури вищої освіти. У зв'язку з чим викладачі ВНЗ зіткнулися з проблемою значного скорочення аудиторних годин дисциплін, що викладаються при збереженні, як правило, колишнього обсягу навчального матеріалу. Це призвело до того, що значна частина навчального матеріалу була виведена на самостійну роботу студентів. Такий підхід до планування навчального процесу може негативно відбитися на якості і результативності навчання студентів, оскільки в школі вони звикли значний обсяг досліджуваного матеріалу освоювати на уроках під контролем вчителя. У зв'язку з цим, виникає необхідність впроваджувати нові підходи при проведенні аудиторних занять і організації самостійної роботи студентів.

Для успішного вирішення зазначених вище проблем необхідна повномасштабна перебудова всього навчально-виховного процесу на основі повної переробки навчальних планів і програм, створення нових підручників і навчальних посібників, розробки методичних матеріалів, які передбачають скорочення обов'язкових занять і збільшення контрольованої самостійної роботи студентів, широкого використання комп'ютерної підтримки навчання. Істотну роль у цьому процесі перебудови відводиться лекції, яка, як відомо, при правильній